

PROJEKTAS „Į STUDENTĄ ORIENTUOTO MOKYMOSI, MOKYMO IR PASIEKIMŲ VERTINIMO DERMĖ“

Projekto rekomendacijos: vertinimo kultūros formavimo perspektyva

*Berita Simonaitienė
Daiva Lepaitė*

2018 m. birželio 1 d.

Rekomendacijų sandara

I. Vertinimo sistemos kūrimas:

1. Pasiekimų vertinimo kultūros kūrimo dalyviai ir jų vaidmenys (organizacija, dėstytojai, studentai)
2. Vertinimo kultūros komunikacija
3. Studentų pasiekimų vertinimo lygmenys (kvalifikacijos, studijų programos, dalyko/modulio)
4. Vertinimo skalė ir pasiekimų lygmenys

II. Vertinimo sistemos įgyvendinimas:

Vertinimas (organizacija, dėstytojai, studentai)

Vertinimo sistemos principai (1)

- ***Tinkamas, pagrįstas*** (*angl. Valid*). Vertinimas turėtų tiesiogiai sietis su programos studijų rezultatais ir įvertinti pagrindinius dėstomo ir studijuojamo dalyko / modulio aspektus.

Vertinimo sistemos principai (2)

- ***Patikimas*** (*angl. Reliable*). Vertinimo rezultatas turėtų rodyti tik studijų rezultatų pasiektumą. Atliekant vertinimą skirtingi vertintojai turėtų gauti tą patį vertinimo rezultatą.

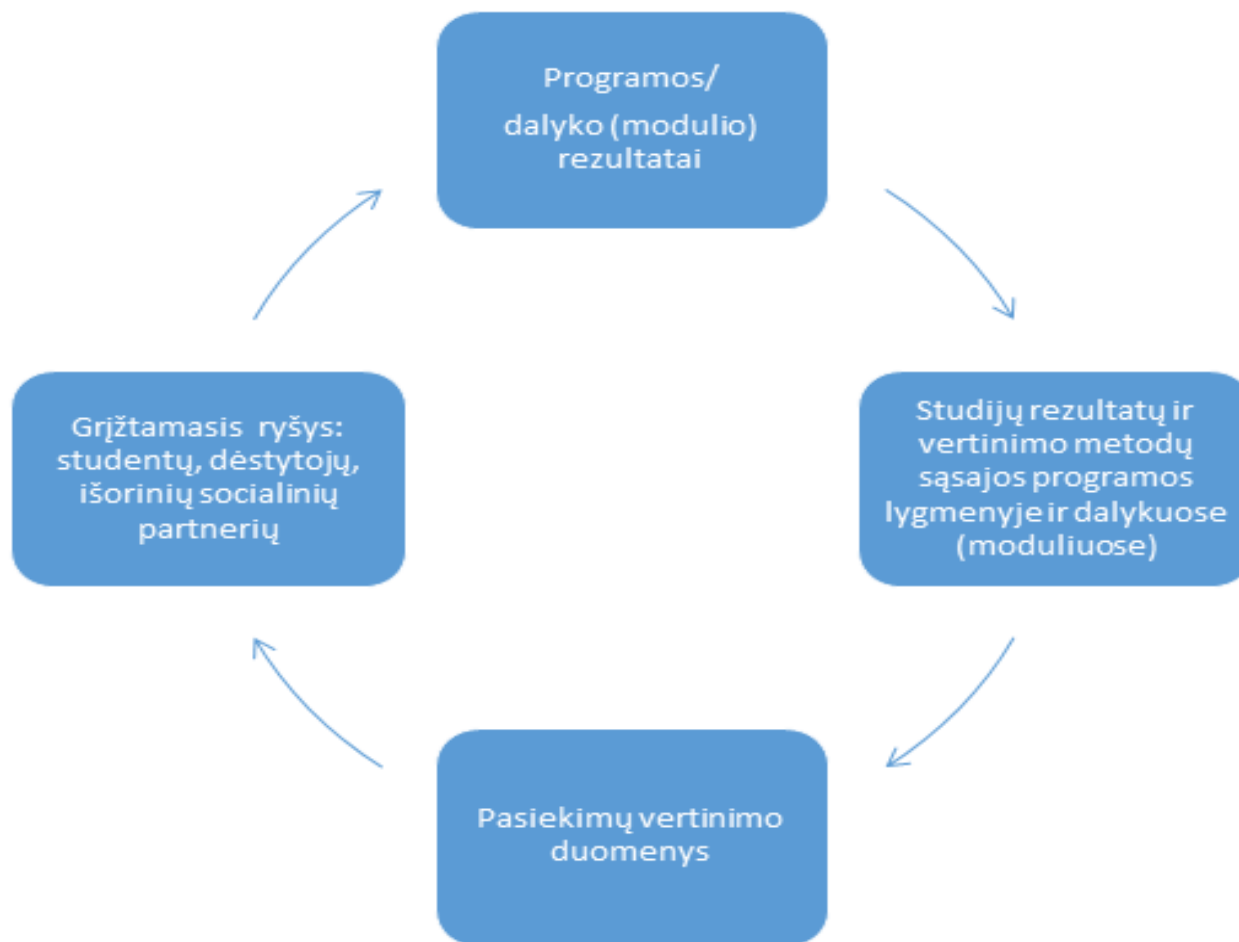
Tad vertinimas neturėtų kisti dėl individualaus ar grupės pasirengimo lygio, vertintojų požiūrių skirtumų ar išskirtinių sąlygų tam tikrai grupei.

Vertinimo sistemos principai (3)

- **Teisingas** ir užtikrinantis lygias teises. Vertinimo strategijos turėtų suteikti vienodas galimybes kiekvienam studentui parodyti, koku lygiu yra pasiekti studijų rezultatai.

Tad vertinimas turi matuoti tą patį, bet būti lanksčiai pritaikomas prie skirtingų (individualių) mokymosi poreikių (negalios, tempo, mokymosi stiliaus ir t.t.).

Vertinimo kultūros formavimas ir vertinimo praktikos tobulinimas

Vertinimo sistemos kūrimas

Rekomendacija.

Vertinimo sistemą aukštoji mokykla kuria ir plėtoja, kaip mokymosi mokytis ir mokymosi tobulinimo erdvę.

Vertinimas suprantamas kaip integrali studento mokymosi patirtis, stiprinanti studento mokymąsi, teikianti informaciją apie pažangą, auginanti jo gebas.

Vertinimo sistemos kūrimas

Rekomendacija.

Studijų programą aukštoji mokykla kuria ir vysto, kaip skaidrią sistemą, kuri apima **kvalifikacinį laipsnį apibrėžiančius studijų rezultatus ir studentą įgalinančią edukacinę aplinką**, sukuriančią prielaidas pasiekti numatytus studijų rezultatus.

Vertinimo sistemos kūrimas

Atsiskaitymų tvarka ir aiškios procedūros:

- planuojamos ir iš anksto skelbiamos atsiskaitymo periodų datos
- reikalavimai rašto darbų blankams ir jų pavyzdžiai
- reikalavimai erdvėms ir jų parengimas procedūros
- priežiūros (stebėjimo) užtikrinimas
- perlaikymų galimybė, skaičius ir datos
- atsiskaitymų nukėlimo galimybės
- papildomos sąlygos specialių poreikių turintiems studentams, kad jie galėtų parodyti, koku lygiu yra pasiekti studijų rezultatai

Vertinimo kriterijai

- Vertinimo kriterijus yra siekiamų žinių, gebėjimų atlikti veiksmą ir turimų nuostatų vertinimo matas.
- Kriterijų rinkinys susieja dalyko / modulio studijų rezultatus ir užduotį, konkrečiau užduoties žanrą, formatą, atlikimo ir apimties reikalavimus. Kriterijai gali būti skirtingo svorio ir turėti skirtingą įtaka galutiniam vertinimui.

Vertinimo kriterijai

Kriterijai	10	9-8	7-6	5 (minimalus, slenkstinis lygmuo)	4-1
Analizuojamų kompetencijų pokyčio aprašo vertinimo kriterijai					
Būtinieji komponentai	Tekstas apima visus komponentus ir atitinka ar viršija visus rengimo instrukcijoje nurodytus reikalavimus. Kiekviena dalis ar jos komponentas yra išsamiai išnagrinėtas. Visi priedai ir papildomi dokumentai yra pateikti.	Tekstas apima visus komponentus ir atitinka visus rengimo instrukcijoje nurodytus reikalavimus. Kiekviena dalis ar jos komponentas yra išnagrinėtas. Visi priedai ir papildomi dokumentai yra pateikti.	Tekste trūksta tam tikrų komponentų ir (arba) neatitinka rengimo instrukcijoje nurodytų reikalavimų. Kiekviena dalis nagrinėjama, tačiau yra praleistų ir nenagrinėjamų komponentų. Yra nepateiktų priedų ir papildomų dokumentų, yra pateiktų tokių, kurie netinkami.	Tekstas neapima esminių komponentų ir neatitinka rengimo instrukcijoje nurodytų reikalavimų. Daugelis užduoties dalių yra minimaliai ir nepakankamai nagrinėjamos. Yra nepateiktų priedų ir papildomų dokumentų, yra pateiktų tokių, kurie netinkami.	Netenkina minimalių (slenkstin) reikalavimų
Būtinieji komponentai	Visos darbo dalys, 6 kompetencijų pokyčio analizė ir įrodymai, iš jų trys bendrosios (viena būtina susijusi su tyrimo atlikimu), trys dalykinės-pedagoginės, kompetencijos plėtojimo-mokymosi perspektyva				
Refleksijos gylis	Tekstas rodo gilų teorijų, koncepcijų ir (arba) strategijų, pateiktų studijose, išmanymą, refleksiją ir įsigilinimą. Tekstas yra kritinė refleksija, joje su kompetencija susijusi patirtis yra analizuojama, aiškiai apibūdinama emocijų reikšmė ir savo jausmų pažinimas, įvardijami studento atrasti nauji ryšiai, vertybės, idėjos. Apibūdinama, kaip tai nulėmė studento veiklos ir mąstymo prasmės pokyčius, svarstomos alternatyvos, remiamasi teorijomis ir koncepcijomis, pateiktomis studijose; įprasminama šių teorijų įtaka savo asmenybės, profesionalo raidai. daromos įžvalgos ir jos pagrindžiamos taikliais argumentais; pateikiami išsamūs pavyzdžiai.	Tekstas rodo gerą teorijų, koncepcijų ir (arba) strategijų, pateiktų studijose, refleksiją ir įsigilinimą. Tekstas yra kritinė refleksija, joje su kompetencija susijusi patirtis yra analizuojama, įvardijami studento atrasti nauji ryšiai, vertybės, idėjos. Apibūdinama, kaip tai nulėmė studento veiklos ir mąstymo prasmės pokyčius, tačiau nesvarstomos alternatyvos, remiamasi teorijomis ir koncepcijomis, pateiktomis studijose, įprasminama šių teorijų įtaka savo asmenybės, profesionalo raidai, daromos įžvalgos ir jos pagrindžiamos argumentais; pateikiami tinkami pavyzdžiai, jie nėra išsamūs.	Tekstas rodo pakankamą teorijų, koncepcijų ir (arba) strategijų, pateiktų studijose, turinio refleksiją ir pritaikymą. Studentas geba įvairiomis teorijomis ir principais remdamasis aiškinti veiklos atvejus, iš dalies mini šių teorijų įtaką savo asmenybės, profesionalo raidai, tačiau nesvarstomos alternatyvos. Nuomonė ir aiškinimai yra nevisai pagrįsti arba pagrįsti klaidingais argumentais. Pavyzdžiai pateikiami, pasitaiko netinkamai parinkti pavyzdžiai.	Tekstas rodo refleksijos stoką apie studijuotas teorijas, koncepcijas ir (arba) strategijas. Studentas geba 1-2 teorijomis ir principais remdamasis aiškinti veiklos atvejus, tačiau nejprasmina šių teorijų reikšmės savo asmenybės, profesionalo raidai, nesvarstomos alternatyvos. Trūksta teksto autoriaus asmeninio požiūrio ir interpretacijos arba tai netinkama pateikta ir nepagrįsta. Nepateikiami argumentai ir (arba) pavyzdžiai.	Netenkina minimalių (slenkstin) reikalavimų

Vertinimo kriterijai

- Kriterijus turi vidinį kintamąjį (standartą), kuris išskleidžiamas į skalę (skaitinę, raidinę, procentinę ar apibrėžtą pasiekimų lygmenimis) ir aiškiai parodo, koku lygiu standartas pasiektas.
- Pasiekimų lygmenų susiejimas su studijų rezultatais reikalautų, kad santykis tarp konkretaus skalės įvertinimo ir pasiekimo lygmens, būtų ne matematinis, automatinis bet pagrįstas studijų rezultatais. Tai reiškia, kad ne visais atvejais tas pats įvertinimas turėtų būti projektuojamas į tą patį pasiekimų vertinimo lygmenį.

Užduotys

- Studijų veikla augina studentą ir veda link studijų rezultatų pasiekimo, skatina gilų, aktyvų ir refleksyvų mokymąsi.
- Studijų programoje taikoma užduočių visuma ne tik patikrina studijų rezultatų pasiektumą (t.y. leidžia pademonstruoti įgytas žinias ir gebėjimus), bet judant nuo užduoties prie užduoties, nuosekliai ugdomi ir plėtojami absolventui priskirti gebėjimai, ypač sutelkiant dėmesį į jų perkeliamumą.

Užduotys

- Vertinimo užduočių apimtys užtikrina tinkamą studentų darbo krūvį. Atsisakoma daug atskirų mažos vertės vertinimų, nes tokios užduotys suskaido mokymąsi ir neatskleidžia, kaip tarpusavyje susijusios studentų žinios ir gebėjimai.
- Taikomos platesnės, sudėtingos, edukaciškai turtingos užduotys, reikalaujančios pademonstruoti perkonstruotus žinių ir gebėjimų junginius, o ne vienkomponenčius rezultatus. Tokios užduotys duoda tikslesnius rezultatų pasiekimo įrodymus.

Rekomendacija: grįžtamojo ryšio TEIKIMAS

1. .... apie kiekvieną laiku atliktą vertinimo užduotį konkrečiai ir išsamiai;
2. ... sukuria studentams naują mokymosi patirtį;
3. ... skatina mokymąsi ir tobulėjimą, kuris kuria lygiaverčius partneriškus, pasitikėjimu grįstus studentų ir dėstytojų santykius.

Rekomendacija: grįžtamojo ryšio KAUPIMAS

- **iš studentų**, kaip tiesioginių studijų programos dalyvių. Šiuos duomenis individualiai gali kaupti dėstytojai arba aukštoji mokykla sukuria grįžtamojo ryšio apie modulio (dalyko) studijas teikimo įrankius, padedančius centralizuotai analizuoti gautus duomenis;
- **iš dėstytojų**, kaip stebinčių ir formuojančių studentų mokymosi pažangą bei ją fiksuojančių vertinimo sprendimais. Šiuos kokybinius duomenis gali kaupti studijų programų vadovai bei juos analizuoti programų valdymo komitetuose;

Rekomendacija: grįžtamojo ryšio KAUPIMAS

- **iš išorinių partnerių** (pvz. alumnų, socialinių partnerių, dalyvaujančių programų valdymo struktūriniame darinyje). Šiuos duomenis gali kaupti akademinė padalinė administracija arba studijų programų vadovai bei juos analizuoti derindami rinkos lūkesčius su kvalifikacinio laipsnio reikalavimais.

Rekomendacija: vertinimo tobulinimas

ŠVIETIMO
MAINŲ
PARAMOS
FONDAS

KĄ studentai
mokosi?

1 veikla. Programos studijų rezultatų tobulinimas: atitinkamai studijų dalyko rezultatų atnaujinimas;

2 veikla. Studijų rezultatų vertinimo metodų įgyvendinimo stebėseną (duomenų kaupimas): vertinimo metodų suderinimas su siekiamais studijų dalyko rezultatais.

J(si)vertinimo klausimai:

Ar vertinimo metodai matuoja tinkamai ir tuos rezultatus, kuriuos turi matuoti?

Ar studentai atpažįsta siekiamus studijų rezultatus (studentų grįžtamasis ryšys)?

KOKIA studentų
mokymosi
pažanga?

3 veikla. Studijų rezultatų vertinimo duomenų apžvalga: studentų pasiekimų įvertinimas (išvados ir kiekybiniai duomenys), padedančios nustatyti studentų mokymosi pažangą.

J(si)vertinimo klausimai:

Ar studentų pasiekimai veda į pažangą pagal apibrėžtus programas ir dalyko studijų rezultatus?

Ar dėstytojų grįžtamasis ryšys padeda įsivertinti savo pažangą?

4 veikla. Veiklos plano sudarymas: numatyti reikalingas priemones, kurios padėtų išspręsti vertinimo apžvalgoje nustatytus probleminius vertinimo aspektus.

Erasmus+ Project: Internal Quality Management in Higher Education <http://www.igm-he.eu>

Vilniaus universitetas x Pasaulinis universitetu re x Home - IQM x

www.igm-he.eu

@vilys Lietuvos vyriausioji

IQM HE

THE IDEA THE PROCEDURE THE TOOLS ENHANCEMENT THE PROJECT CONTACT

IQM HE
competence based

European Toolkit for
Internal Quality Management in Competence-Based Higher Education

DOWNLOAD HANDBOOK

DOWNLOAD INSTRUCTIONS TO THE TOOLS

LEARN MORE

Erasmus+

14:19
2018.06.07

Example

Erasmus+ Project: Internal Quality Management in Higher Education <http://www.iqm-he.eu>

How to use the questionnaire?(1) questionnaire for students

Scientific Competences

On what level is your **own knowledge**?

Up to which level did the **study program** promote this **knowledge** so far?

On what level is your **own skill**?

Up to which level did the **study program** promote this **skill** so far?

		None	Threshold	Foundation	Interconnection	Contextualisation	Expansion	Generation			None	Threshold	Foundation	Interconnection	Contextualisation	Expansion	Generation
Literature Research	Own knowledge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Taught knowledge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Own skill	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Taught skill	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

How to use the questionnaire? (2) questionnaire for teachers

Scientific Competences

On what level is the students' **knowledge**?

On what level is the students' **skill**?

(Think of the level, most of the students have from your perspective)

	None	Threshold	Foundation	Interconnection	Contextualisation	Expansion	Generation	I do not know
Literature Research								
Students' knowledge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Students' skill	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Example

Erasmus+ Project: Internal Quality Management in Higher Education <http://www.iqm-he.eu>

Competence level quiz - Example No 1:

[You can adapt the following examples to be more specific to your study programme.]

Simon is a bachelor student. He attended an introductory course on literature research. He learned about two databases which are specific to his field and some search strategies. However, so far he did not do any literature research.

		On what level is Simon's knowledge? On what level is Simon's skill?						
		None	Threshold	Foundation	Interconnection	Contextualisation	Expansion	Generation
Literature research	Own knowledge	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	Own skill	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Erasmus+ Project: Internal Quality Management in Higher Education

22

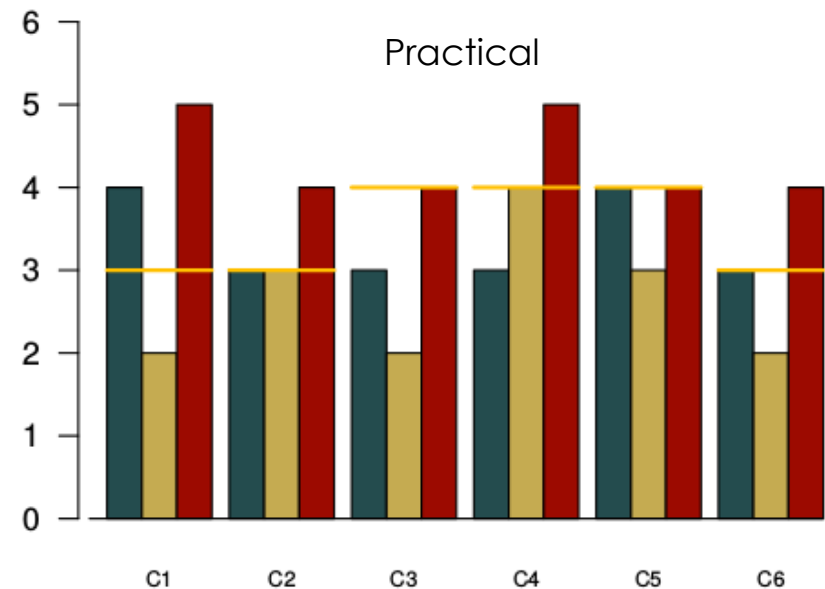
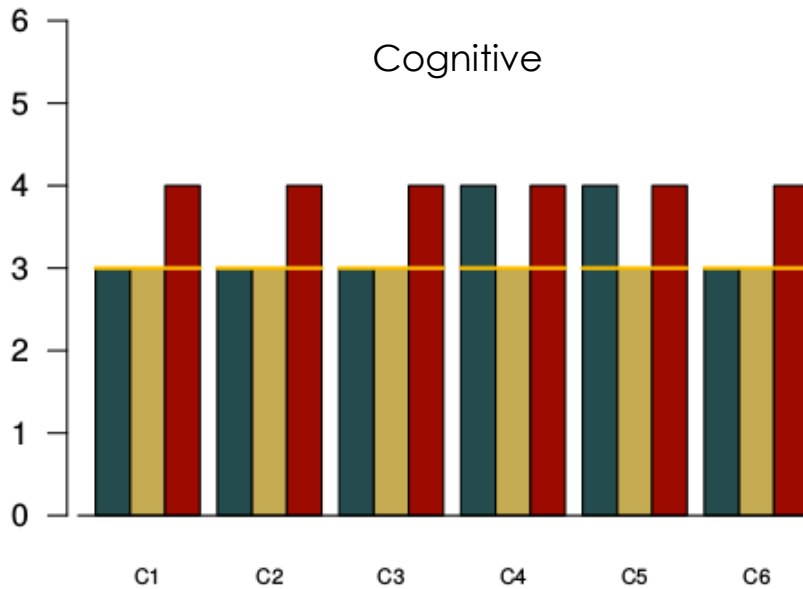
Description of the screening

Study programme	Information Technologies programme
Instrument	Online Questionnaire based on the Competence-Screening-Questionnaire for Higher Education (CSQ-HE)
Population	▪ Students in the 5th and 7th semesters (20 students and 17 students, respectively, total number: 37) ▪ Teachers working in the PBL courses (total number: 6 members of teaching faculty)
Procedure	By using two partly standardised online-questionnaires, information on the teaching and learning process and on students' competences have been collected.
Response rate	▪ Students: 65% (24 answers: 14 and 10 answers, respectively) ▪ members of teaching faculty: 100% (6 answers)
Duration	16th of October - 27th of November 2017

Example

Erasmus+ Project: Internal Quality Management in Higher Education <http://www.igm-he.eu>

Group 3rd year: Generic competences

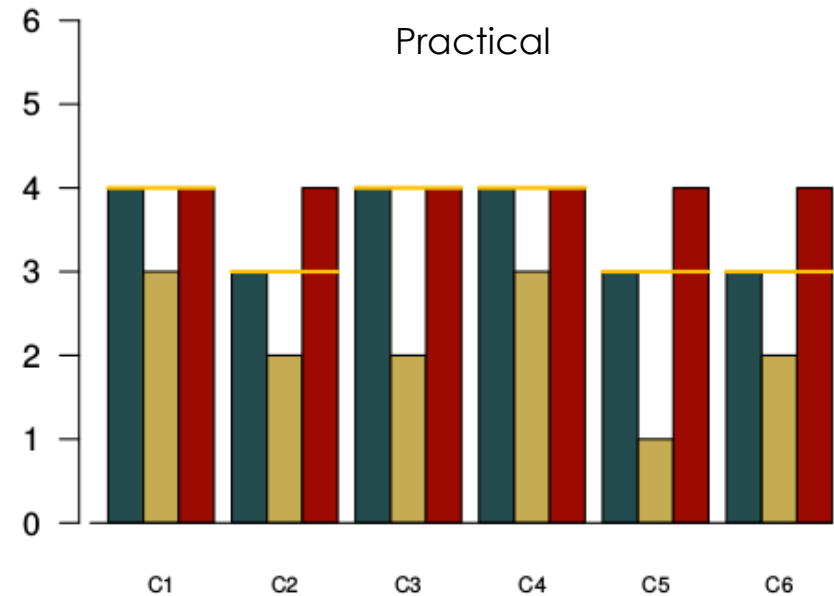
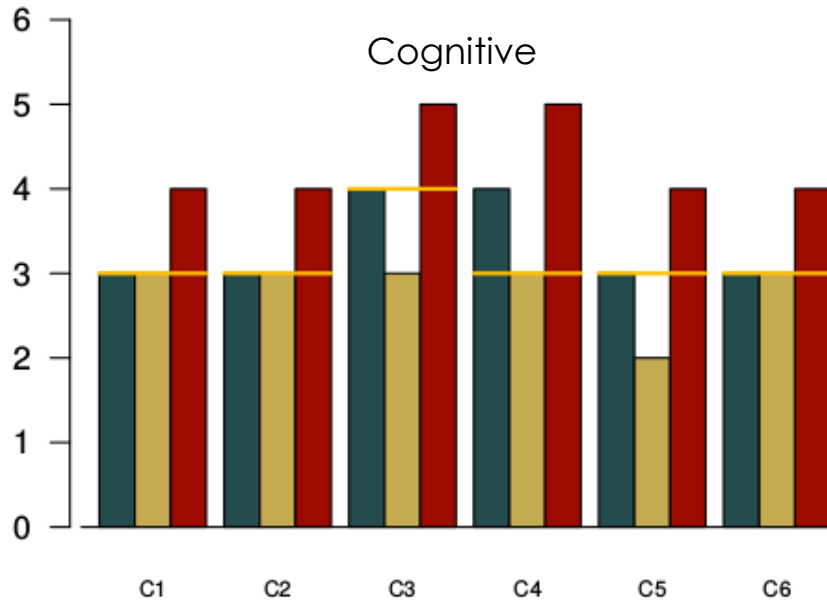

- Student perspective of student competence
- Teacher perspective of student competence
- Student perspective of taught competence
- Intendend competence level

Knowledge application in practical situations (C1)
Understanding of the subject area and profession (C2)
Abstract thinking (processing and analysis of information) (C3)
Problem solving (C4)
Usage of information and communications technologies (C5)
Task/time planning and management (C6)

Group 3rd year: Specific competences

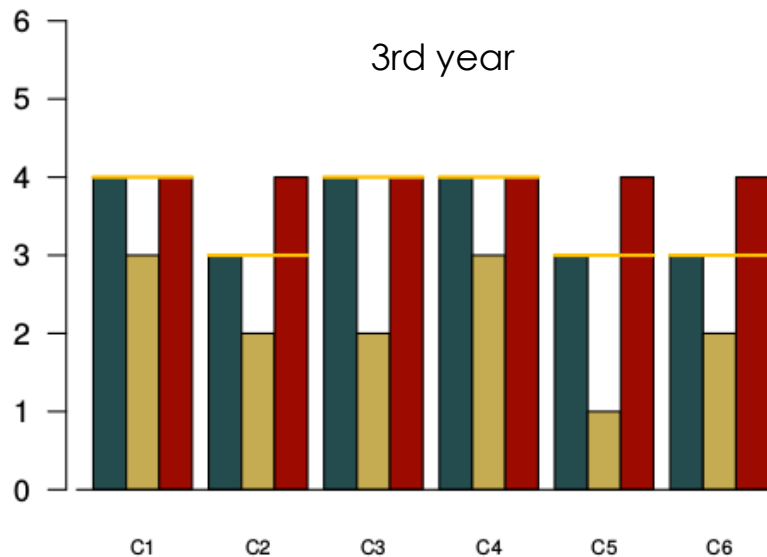
- Student perspective of student competence
- Teacher perspective of student competence
- Student perspective of taught competence
- Intendend competence level

Application of general methods of the program design, making/ analysis of software requirements (C1)
 Analysis of the algorithmic process of the task (C2)
 Development of the IT project/service and writing its specification(C3)
 IT program/service testing and debugging (C4)
 Project management (C5)
 Data modelling (C6)

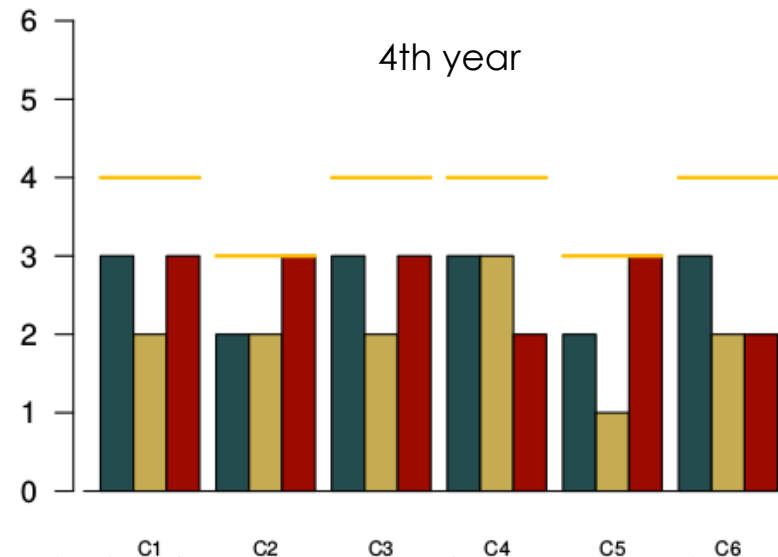
Example

Erasmus+ Project: Internal Quality Management in Higher Education <http://www.igm-he.eu>

Both groups: Specific competences practical aspect

- Student perspective of student competence
- Teacher perspective of student competence
- Student perspective of taught competence
- Intendend competence level

Application of general methods of the program design, making/ analysis of software requirements (C1)
Analysis of the algorithmic process of the task (C2)
Development of the IT project/service and writing its specification (C3)
IT program/service testing and debugging (C4)
Project management (C5)
Data modelling (C6)

DĒKOJAME UŽ DĒMESĪ!

